

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Toiminta- ja taloussuunnitelma
2024–2026

(Vahvistettu seurakunnan valtuustossa 14.11.2023)

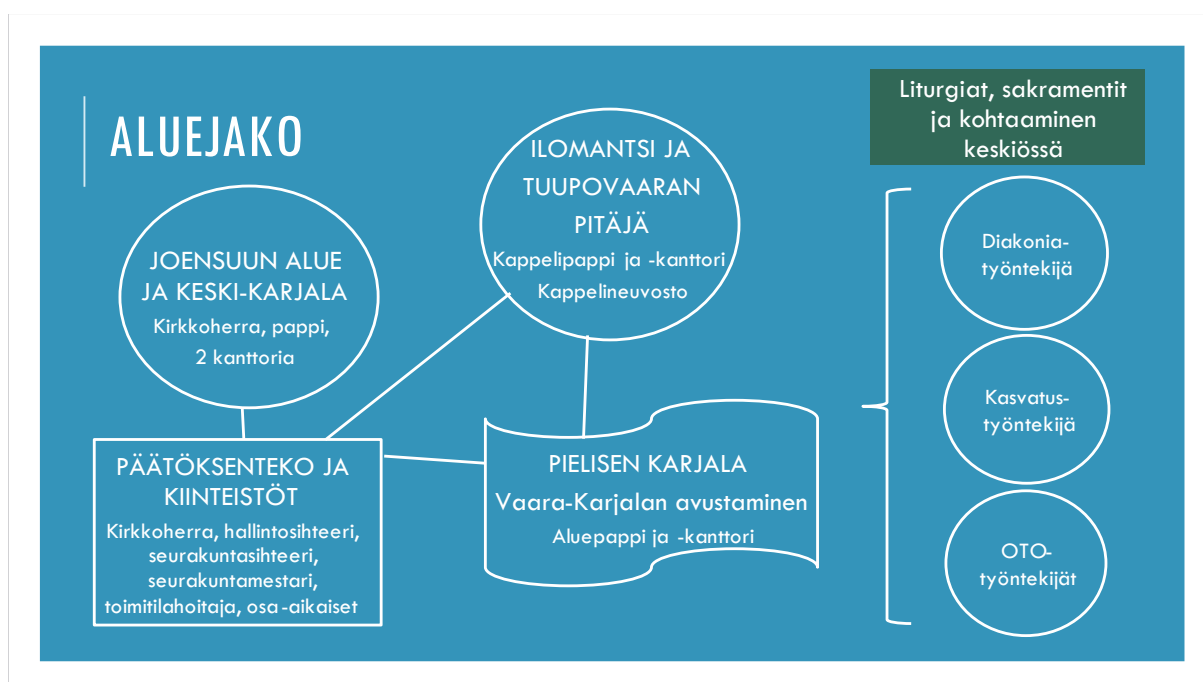
SISÄLLYS:

1 Aluejaon ja toimenkuvien muutos	3
2 Seurakuntatyötä ohjaavat periaatteet	6
3 Toiminnan ja päätöksenteon tavoitteita	7
4 Toiminta suunnittelukaudella 2024–2026	8
4.1 Liturginen elämä, yhteisöllisyys ja toiminta.....	8
4.2 Kirkkomusiikki	8
4.3 Diakoniatyö	9
4.4 Kasvatustyö/Nuorisotyö	9
4.5 Toimintapiirit/Aikuiskasvatus	9
4.6 Monikulttuurinen työ	9
4.7 Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta	10
5 Seurakunnan talous.....	11
5.1 Tuotot	11
5.2 Kulut.....	12
5.3 Rahoitus.....	12
5.4 Toimenpide-ehdotuksia.....	12
6 Hallinto- ja tukitoimet	13
6.1 Hallinto ja palvelut.....	13
6.2 Viestintä.....	13
6.3 Kiinteistötoimi.....	13
6.4 Arkistointi.....	13

1 ALUEJAKO JA TOIMENKUVIEN MUUTOS

Seurakunnan työntekijöiden vaihtuessa suurelta osin vuosina 2023–2024 toimenkuviin ja aluejakoon tehdään muutoksia. Tällä varaudutaan työn tarpeisiin ja rakennemuutokseen. Uudelleen organisoinnin perustana on hengellisen työn vahvistaminen ja jatkuvuuden turvaaminen. Muutokset tulevat voimaan vuoden 2024 aikana sitä mukaa kuin päätökset saadaan vahvistettua.

Toimenkuviin ja aluejakoon liittyvä suunnitelma on otsikoitu ”Kohti yhteisöllisyyttä: rakenteellisia ratkaisuja”. Yhteisöllisyyden vahvistaminen kuvaa muutosten pääasiallista tavoitetta.

Aluejakoon ja toimenkuviin tehtävät muutokset:

Ilomantsin kappeli ja Tuupovaaran pitäjä (Ilomantsin kappeliseurakunta):

- kappeliseurakunnan aluetta laajennetaan Tuupovaaran pitäjään
- oma yksikkönsä (pappi ja kanttori), ruuhka-aikoina avustavat Joensuuta (esim. virpovitsat)
- lomakaudet huomioidaan vähentämällä toimintaa (koskee myös muista alueita)

Pielisen Karjala ja Tuupovaaran pitäjän avustaminen:

- aluepappi ja -kanttori; avustavat Tuupovaaran pitäjässä Ilomantsin kappelin kanssa
- huomioidaan tulevissa rekrytoinnissa
- aluepappin ja -kanttorin toimenkuva voidaan toteuttaa työnjohdollisesti jo ennen kuin kappeliseurakunnan laajennus on hallinnollisesti valmis (siirtymäkausi)

Joensuun alue ja Keski-Karjala

- hoidetaan Joensuusta käsin kahden papin ja kahden kanttorin toimin
- lähialueiden painopisteet muokkautuvat väestömuutosten mukaan

Huomioita aluejakoon liittyen:

Käytännössä juhlat ja sijaistamiset yms. voidaan sopia ristikkäin, mutta tämä suunnitellaan mielekkäästi.

Ilomantsin kappeliseurakunnan alue palautuu takaisin aiempaan laajuuteensa (ent. Ilomantsin seurakunta ennen Joensuun kuntaliitosta), jolloin kappeliseurakunnan koko on riittävä työresurssiin suhteutettuna. Ilomantsin osalta muutokset edellyttävät kirkollishallituksen tekemää päätöstä.

Työn linjauksia:

Diakoniatyö (diakoniatyöntekijä)

- matalan kynnyksen kokoavaa toimintaa

Kasvatus (kasvatustyöntekijä)

- kokoavaa toimintaa huomioiden myös ekumenia
- mm. koulu/oppilaitostyön vahvistaminen, tapahtumia, leiritoimintaa

Monikulttuurinen työ

- organisoidaan henkilöstön osaamisen mukaan
- integroiminen yhteisöön, eri kieliryhmät yhdessä

Toimikunnat

- aluetoimikuntien tarpeellisuutta ja uusien toimikuntien (esim. taloustoimikunta) tarvetta tarkastellaan muuttuneessa toimintaympäristössä

Eri toimintamuotojen pappi ja kanttori eivät ole jatkossa vakituisia, vaan vaihtuvia kalenterin, todellisen tarpeen ja osaamisen mukaan. Toimintamuodot tukevat muita paikallisia yhteisöjä. Muun toiminnan yhteydessä toimitetaan palveluksia mahdollisuuksien mukaan (synergiaetu).

Työntekijöitä koskevia linjauksia:

Papisto

- painotus hengellisen työn ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa
- huomioidaan työajassa resurssoiden
- muut kirkolliset vastuutehtävät huomioidaan kalenterissa
- toimenkuvien tarkistus tarvittavilta osin

Kanttorit

- kirkkomusiikin organisoinnin tarkastelu, yksi työntekijä aluekanttoriksi

Diakoniatyöntekijä ja kasvatustyöntekijä

- vastuutyöntekijöinä omalla toimialueellaan

Kalenteri

- järjestys: lomat = pakolliset = muut (oikea-aikaiset resurssit)

Päätöksenteko ja kiinteistöt:

- Kirkkoherra: vastaa hallinnosta, mukana seurakuntatyössä
- Hallintosihteeri: kirkkoherran hallinnollinen työpari
- Seurakuntasihteeri: toimenkuvansa mukaan
- Seurakuntamestari: toimenkuvansa mukaan
- Toimitilahuoltaja: toimenkuvansa mukaan
- Osa-aikaiset: tarpeen mukaan
- Virasto: jatkossa on vain yksi virasto Joensuussa
- Hallintoelimet: lain ja asetusten mukaan

Aikataulu:

Muutokset

- muutokset huomioidaan 2023–2024 rekrytoinneissa
- päätökset ja organisointi tehdään syksyllä 2023 talous- ja toimintasuunnitelman vahvistamisen yhteydessä ja toimeenpannaan vuoden 2024 aikana
- yhden kanttorin tehtävä muutetaan aluekanttoriksi
- yhden kanttorin tehtävä muutetaan Joensuun alueen ja Keski-Karjalan kanttorin tehtäväksi, samaan tehtävään palkataan lisäksi yksi kanttori erikseen suunniteltavan aikataulun mukaan
- yhden papin tehtävä muutetaan Joensuun alueen ja Keski-Karjalan papin tehtäväksi
- muutosvaiheessa tehtävät järjestellään työnjohdollisesti
- muutokset huomioidaan Ilomantsin kappeliseurakunnan rekrytointien yhteydessä uusissa työsopimuksissa
- yksityiskohtaiset muutokset toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan, osin työnjohdollisesti
- seurakunnanneuvosto valmistele hallinto- ja taloussihteerin toimen perustamisen, kelpoisuusehdot ja toimenkuvan sekä harkintansa mukaan täyttää toimen

Sopiminen:

- tarvittavilta osin toteutetaan YT-neuvottelut
- muut neuvottelut

Resurssimuutokset:

- jatkossa työpareina toimii neljä kanttoria ja neljä pappia viiden sijasta osana rakennemuutoksen varautumista
- muutos tarjoaa resursseja hallinto- ja taloussihteerin palkkaamista varten
- yhden työparin (pappi ja kanttori) toimia ei lakkauteta ja asiaan palataan tarvittaessa suunnitelmaa päivitettäessä vuosittain
- aluepapin ja -kanttorin toimeen haetaan kirkkokunnalta valtionapuun perustuvaa välttämätöntä tukea kuten aiemminkin

2 SEURAKUNTATYÖTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

Seurakunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaa kirkolliskokouksen tavoite- ja toimintasuunnitelma 2021–2025 ja vuodesta 2026 uusi suunnitelma.

”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään” (Joh. 15:5).

MISSIO: Suomen ortodoksinen kirkko on ylösnousseen Kristuksen kirkko. Sen tehtävänä on julistaa ilosanomaa Kristuksesta, johdattaa pelastukseen ja kutsua kantamaan vastuuta koko luomakunnasta.

VISIO: Kutsuva, kasvava ja kukoistava Kristuksen kirkko.

ARVOT: Lähimmäisenrakkaus, avoimuus ja vastuullisuus.

Tavoitteet ja toimenpiteet, joiden avulla visio saavutetaan:

KUTSUVA KIRKKO: *”Palvelkaa toisianne rakkaudessa” (Gal. 5:13).*

1. Turvataan korkeatasoinen jumalanpalveluselämä kaikissa seurakunnissa.
2. Vahvistetaan piispojen ja pappien tehtävää opettajina ja hengellisinä ohjaajina ihmisten Jumala-suhteen ja Kristukseen sitoutumisen lujittamiseksi.
3. Lisätään etsivää diakoniatyötä ja laaditaan ohjelma seurakuntaan liittyvien sitouttamiseksi aktiiviseen toimintaan.
4. Lisätään luottamushenkilöiden, seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten vuorovaikutusta yhteisten tavoitteiden kirkastamiseksi ja saavuttamiseksi.

KUKOISTAVA KIRKKO: *”Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa kärsivälliset, rukouksessa kestävä” (Room. 12:12).*

1. Luodaan yhteiset toimintamallit kirkon koko henkilöstön hyvinvoinnin, avoimen kuulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien sekä jatkuvan oppimisen edistämiseksi.
2. Huolehditaan kirkon kulttuuriperinnöstä ja elävästä traditiosta.
3. Toimitaan esimerkkinä ympäristönsuojelussa ja kestävä kehityksen edistämässä.
4. Edistetään määrätietoisesti hallinnon rakenteellista muutosta kirkon toiminnan ja talouden pitkäjänteiseksi turvaamiseksi. Edistetään kanonisen ja maallisen oikeuden yhteensovittamista.

Kutsuva ja kukoistava kirkko on kasvava kirkko, joka toimii ekumeenisesti ympäröivässä yhteiskunnassa.

”Vain tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä” (Fil. 3:13).

3 TOIMINNAN JA PÄÄTÖKSENTEON TAVOITTEITA

Seurakunnan suunnittelukauden päätavoitteet, joita ohjaavat kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman tavoitteet:

1. Resursseja suunnatessa huomioidaan muuttuva toimintaympäristö aluejakoa ja toimenkuvia koskevan suunnitelman mukaan. Lisäksi huomioidaan kestävä kehitys.
2. Toiminnassa hyödynnetään ja kehitetään vapaaehtoisten osaamista ja panosta.
3. Työntekijöiden vastuualueet jakaantuvat aluejakoa ja toimenkuvien muutosta koskevan suunnitelman mukaan. Papit vastaavat erityisesti jumalanpalveluselämästä, pastoraalisesta työstä ja kirkollisesta opetuksesta. Kanttorit vastaavat kirkkolaulusta ja musiikkitoiminnasta. Diakoniatyötä ja lapsi- ja nuorisotyötä kehitetään keskeisinä seurakunnan työmuotoina. Diakoniatyöntekijä vastaa toimenkuvansa mukaan diakoniatyön johtamisesta ja suunnittelusta. Kasvatustyöntekijä vastaa lapsi-, nuoriso- ja perhetyöstä. Molemmat osallistuvat myös seurakunnan opetustyöhön vastuualueidensa puitteissa.
4. Monikulttuurisessa toiminnassa vahvistetaan seurakuntalaisten integroitumista vahvistamalla sellaisia työmuotoja, jotka kokoavat koko seurakunnan yhteiseen jumalanpalvelukseen ja muuhun toimintaan.
5. Taloutta ja toimintaa kehitetään tasapainoiseksi niin, että resurssien käyttö tukee kirkon perustehtäviä: jumalanpalveluselämää, pastoraalista työtä ja kohtaamista. Talouden hoidossa seurataan seurakunnan talousohjesääntöä.
6. Sijoitusomaisuuden hoitoa tehostetaan huomioiden eettinen sijoittaminen. Neuvosto valitsee vuoden 2024 alkupuolella sijoitusasioita työstämään sijoitustyöryhmän seurakunnan päätöksenteon tueksi. Sijoitukset luovat riittävää puskuria, jos talousarviot ovat joinakin vuosina alijäämäisiä.
7. Kirkkokunnalta anotaan vuosittain sen valtionavustuksesta jakamaa yhden hengellisen työntekijäparin palkkatukea reuna-alueita varten. Tuki on välttämätön edessä olevien rakennemuutosten vuoksi.
8. Kaikessa toiminnassa huomioidaan väestökehityksen ja seurakunnan jäsenmäärän liittyvät nykyiset ja tulevat muutokset (vuonna 2022 jäsenmäärä laski yli kahdellasadalla jäsenellä ja trendi jatkunee). Erityistä huomiota kiinnitetään katekumeeniopetukseen, seurakuntaidentiteetin vahvistumiseen ja toiminnan muovaamiseen muuttuvan toimintaympäristön mukaan pastoraalisesti rakentavalla ja kirkon perinnettä vahvistavalla tavalla. Jumalanpalveluselämää ja evankeliumin opetusta pidetään kaiken toiminnan keskuksena.

4 TOIMINTA SUUNNITTELUKAUDELLA 2024–2026

Seurakunnan toiminta-alueita ovat Joensuun keskusalue ja Keski-Karjala, Lieksa ja Pielisen Karjala sekä Ilomantsin kappeliseurakunta laajennettuna Vaara-Karjalalla. Pyhäkköjen lukumäärä on runsas.

Ilomantsin kappeliseurakunta toimii omien resurssiensa mukaan. Alueiden keskuspyhäkköjä ovat Joensuun, Lieksan, Kiteen ja Ilomantsin kirkot. Niiden lisäksi jumalanpalveluksia toimitetaan monissa muissa alueen pyhäköissä toimintakalenterin ja resurssien puitteissa.

4.1 Liturginen elämä, yhteisöllisyys ja toiminta

Joensuussa ja Ilomantsissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä, johon liittyy jumalanpalvelusten lisäksi muu seurakuntatoiminta. Muissa pyhäköissä toiminta keskittyy erityisesti liturgisen elämän yhteyteen, mutta painopisteenä on yhtä lailla yhteisöllisyys. Oleellinen osa työtä on ihmisten kohtaaminen, mutta myös maallikkotoiminnan vahvistaminen.

Jumalanpalvelukset ja kirkkomusiikki ovat keskeisiä työn muotoja. Tämän huomioiden pyrimme toteuttamaan keskeisten liturgiseen kiertoon kuuluvien jumalanpalvelusten lisäksi sellaisia palveluksia, jotka ovat helposti lähestyttäviä uusille ihmisille ja jotka kommunikoivat ortodoksista uskoa ja elämää helposti vastaanotettavalla tavalla. Tähän liittyen erityisesti Joensuussa vahvistetaan sellaisia matalan kynnyksen tapahtumia ja toimintaa, jotka tuovat mukaan uusia ihmisiä. Muilla alueilla vastuutyöntekijät huomioivat vastaavat mahdollisuudet resurssiensa puitteissa.

Tärkeä osa kohtaavaa toimintaa ovat erilaiset toimintapiirit. Pienryhmätoimintaa kehitetään yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Kohtaamista tukeva ekumeeninen työ on kiinteä osa toimintaamme toimintakalenterin tarjoamien mahdollisuuksien mukaan.

Kirkon elämää ja kohtaamista vahvistavaa tukitoimintaa on tiedotus. Seurakunnan tiedotusta ja viestintää kehitetään entistä selkeämmäksi. Myös yhteistyötä ja verkostoitumista kehitetään edelleen.

Yhteistyötä ortodoksisen seminaarin kanssa jatketaan edelleen ja seminaarin toimintaa pidetään esillä kalenterissamme. Seminaarin opiskelijoiden seurakunnassa tapahtuvat sijaistamiset ovat palkallista työtä ja edellyttävät aina työsopimusten laatimista. Sijaistamisten ajankäytön osalta opiskelijoita kannustetaan huomioimaan sijaistuksia sopiessaan, että heidän tärkein tehtävänsä ovat opinnot ja alalle valmistuminen. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta suorittaa opintoihin liittyvät harjoittelut seurakunnassa.

4.2 Kirkkomusiikki

Kirkkolaululla on tärkeä rooli seurakunnan opetus- ja julistustyössä. Kirkkomusiikkitoiminnan tavoite on hoitaa, vahvistaa ja kehittää seurakunnan kirkkolaulua monipuolisen perinteemme mukaisesti.

Kanttorit vastaavat liturgisesta laulusta sekä johtavat seurakunnan kuoroja ja laulutoimintaa. He toimivat pappien työpäreinä ja osallistuvat jumalanpalvelusten suunnitteluun.

Konsertteja sekä lapsille ja nuorille kohdistuvaa laulutoimintaa toteutetaan resurssien puitteissa. Kuorotoimintaa mainostetaan aktiivisesti.

4.3 Diakoniatyö

Diakoniatyöstä vastaa diakoniatyöntekijä. Diakoniatyö toimii erityisesti heikkojen ja apua tarvitsevien hyväksi ja pyrkii juurruttamaan lähimmäisen palvelemisen jumalanpalveluselämän luonnolliseksi jatkeeksi.

Diakoniatyössä aineellinen ja hengellinen apu kohdistetaan sitä eniten tarvitseville ja niille, jotka ovat jääneet avustusjärjestelmien ulkopuolelle tai eivät saa riittävästi apua. Apua annetaan resurssien puitteissa siten, että avuntarvitsijoita ohjataan ensisijaisesti yhteiskunnan palvelujen piiriin. Seurakunnan avustukset ovat tätä täydentävää palvelua.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat kotikäynnit, laitospäynnit, ruoka-apu, keskustelut, retket, erilaiset kerhot ja toimintapiirit ja tapahtumat yhteistyössä eri toimijoiden kanssa diakoniatyöntekijän laatiman vuosittaisen toimintakalenterin puitteissa. Diakoniatyöhön kuuluvan vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, koordinointi ja vahvistaminen ovat osa tehtävää. Toiminnassa avustavat muut seurakunnan työntekijät.

4.4 Kasvatustyö/Nuorisotyö

Kasvatustyön tavoitteena on ortodoksisten lasten, nuorten ja perheiden kirkollisen identiteetin ja elämäntavan vahvistaminen.

Järjestämme säännöllistä viikkotoimintaa seurakunnan alueella: lastenkerhoja, perhekerho, liturgiakerho, ponomarikerho, muskari ja nuorten ikonipiiri. Erilaisia leirejä ja viikonlopputapahtumia järjestetään omassa leirikeskuksessa. Järjestetään toimintapäiviä (esim. Lasaruksen lauantai, nuorten laululauantait, perhepäivä, 5-vuotissynttärit, ylioppilaiden lakitukset keväällä ja syksyllä, ekaluokkalaisten koulun aloitus).

Kristinoppileirien yhteydessä tehdään luostarivierailuja. Nuorille järjestetään nuorten iltoja sekä leirinohjaaja- ja ensiapukoulutusta. Helsingin seurakunnan kanssa suoritetaan leiriohjaajavaihto. Nuorille aikuisille järjestetään iltoja. Pyritään järjestämään vaellusmatka Lappiin.

Pyrimme lanseeraamaan uusia toimintamuotoja lapsi- ja nuorisotyössä. Toiminnan viestinnässä käytetään pääasiassa srk:n uusia nettisivuja sekä sosiaalisen median alustoja.

Yhteistyötä tehdään toiminta-alueiden ja kappeliseurakunnan kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan muiden seurakuntien, järjestöjen (mm. partiolippukunnan) ja koulujen (kouluvierailut, virpomavitsojen siunaukset, kirkkaan viikon palvelukset, opettajien kahvit) kanssa. Tehdään mahdollisuuksien mukaan myös ekumeenista yhteistyötä.

4.5 Toimintapiirit/Aikuiskasvatus

Aikuiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä seurakunnan eri toimintapiirien kanssa. Keskeisiä toimintaryhmiä ovat ikonipiirit, erilaiset miesten ja/tai naisten piirit ja tiistaiseurat. Uusia piirejä voidaan perustaa tarpeen ja resurssien mukaan vapaaehtoisvoimin seurakunnan tavoitteiden ohjaamana.

4.6 Monikulttuurinen työ

Monikulttuurisen työn tavoitteena on ihmisten integroiminen seurakunnan ja kirkon elämään. Monikulttuurista työtä kehitetään siten, että toimintaa liitetään yhä enemmän muuhun seurakuntatyöhön samalla huomioiden eri kieliryhmät. Joensuun keskustassa osa slaavinkielisistä

palveluksista liitetään sunnuntain liturgioiden yhteyteen monikelisinä palveluksina. Palvelusten yhteydessä pyritään järjestämään kirkkokahvit.

Resursseina käytetään pääsääntöisesti niitä kokoaikaisia työntekijöitä, joilla riittävät edellytykset monikulttuurisen työn tekemiseen.

4.7 Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta

Kappeliseurakunta, laajennettuna Vaara-Karjalan alueella, toimii itsenäisenä osana Joensuun ortodoksista seurakuntaa. Toiminta järjestetään pääsääntöisesti olemassa olevien paikallisten resurssien mukaan huomioiden. Työssä avustavat aluepappi ja -kanttori toimintakalenterin mukaan kappeliseurakunnan alueella. Mikäli aluemuutos toteutuu, aluepappi ja -kanttorin työpanos (henkilötyövuodet) laajennetun kappeliseurakunnan alueella lasketaan tarvetta vastaavaksi esimiehen johdolla yhteistyössä kappelityöntekijöiden ja -neuvoston kanssa.

Uusi aluejako edellyttää kirkollishallituksen vahvistamista. Aluejaon ollessa kesken, uuteen malliin siirrytään jo toimintakalenterin puitteissa vuoden 2024 alusta uusien rekrytointien toteuduttua.

Kappelin säännöllinen jumalanpalvelustoiminta ja seurakuntatyö keskittyy erityisesti Ilomantsin kirkon yhteyteen, mutta siinä huomioidaan kappeliseurakunnan eri alueet. Toimintaan kuuluu myös oppilaitos- ja laitostyö sekä muu seurakuntatyö.

Kappeliseurakunta viestii erityisesti omien internetsivujen ja paikallislehden kautta.

Kappeliseurakunnan sähköinen jumalanpalveluskalenteri julkaistaan kappeliseurakunnan omilla internetsivuilla. Joensuun ortodoksisen seurakunnan kalenterisivulta tulee linkki kappelin sivuille. Tämä yksinkertaistaa kalenterien päivittämistä ja vähentää virheitä.

Alueella järjestetään säännöllisiä praasniekkoja erikseen suunniteltavan toimintakalenterin mukaan.

Lapsi- ja nuorisotyötä, ikonipiiritoimintaa, kirkkomusiikkia ja muita toimintamuotoja, kuten erilaisia pienryhmiä toteutetaan samoin periaattein kuin Joensuun ortodoksisessa seurakunnassa. Vapaaehtoisia tuetaan aktiivisesti.

Kappeliseurakunta tekee alueella säännöllisesti ekumeenista työtä yhteistyökumppaniensa kanssa.

Kappelin kanttori vastaa ja kehittää alueen kirkkolaulu, kuoro- ja konserttitoimintaa huomioiden myös vapaamuotoisen kirkkolaulupiiritoiminnan. Kanttori osallistuu muun seurakuntatyön suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä kappelipapin kanssa. Lapsi- ja nuorisotyötä alueella toteuttavat kappelipappi ja -kanttori. Paikallista diakoniatyötä tehdään yhteistyökumppanien ja vapaaehtoisten kanssa. Seurakunnan diakoniatyöntekijä ja kasvatustyöntekijä tukevat toimintaa resurssien tarjoamien realististen mahdollisuuksien mukaan.

Kappeliseurakunnan pappi ja kanttori avustavat tarvittaessa Joensuun ortodoksisen seurakunnan alueella erityisesti paljon työvoimaa tarvittavissa tapahtumissa, kuten virpovitsojen siunauksissa kouluilla sekä leirityössä toimintakalenterin puitteissa ottaen huomioon praasniekat ja vakiintuneet kesätapahtumat. Kappelin työntekijät osallistuvat työntekijäpalaveriin noin kerran kuukaudessa tai tarvittaessa paikan päällä Joensuussa tai TEAMSin kautta.

Oleellinen osa kappelin päätöksentekoa on kappelineuvosto. Kappelineuvoston toimintaa ohjaa ohjesääntö.

5 SEURAKUNNAN TALOUS

Seurakunnan päätöksenteon tehtävä on luoda henkiset ja aineelliset edellytykset jumalanpalveluselämälle, pastoraaliselle työlle ja muulle kirkolliselle toiminnalle. Talousarvio laaditaan niin, että seurakunnan tulot kattavat seurakunnan menot.

Seurakunnan likviditeettitilanne on hyvä. Lyhytaikaisia saamisia on tällä hetkellä 50 000 €, rahoja ja pankkisaamisia 1 199 000 € lisäksi rahoitusarvopapereita 1 407 000 €. Pankkilainoja ei tällä hetkellä ole ja lyhytaikaista vierasta pääomaa on 350 000 €.

Kiinteistöjen hoitoa ohjaa kiinteistöstrategia, jota päivitetään jatkuvasti.

Suurimman paineen kiinteistöjen hoidolle luovat isot suojellut kirkkorakennukset ja niiden ikä ja siitä johtuvat korjaustarpeet. Taloustilannetta ei kuitenkaan voida parantaa korjauksia laiminlyömällä. Kirkkokunnan avustukset kiinteistöjen liittyvien investointeihin osalta ovat merkittäviä ja niiden rooli korostuu tulevaisuudessa.

5.1 Tuotot

Kirkollisverot muodostavat seurakunnan tuotoista suurimman osan, yhteensä 1 843 858 euroa vuonna 2022. Veroprosentti on 2%. Muilla tuotoilla on marginaalinen merkitys seurakunnan tulovirrassa. Tärkeä merkitys on kuitenkin sijoituksilla. Niiden merkitys korostuu tulevaisuudessa korjausvelan realisoituessa eri alueilla.

Jäsenmäärän miinusmerkinen kehitys luo seurakunnalle taloudellisia haasteita suurten ikäluokkien ikääntyessä ja kirkosta eroamisen kasvaessa. Tälle trendille ei ole odotettavissa tällä hetkellä suuria muutoksia, vaikka katekumeeniopetusta ja muuta kirkon yhteyteen kutsuvaa toimintaa vahvistetaan.

Merkittävä myönteinen muutos on Kiinteistö Oy Joensuun Vuokrapääskyn vuokratulojen positiivinen kehitys (2022: 40 000 €, 2023: arviolta 60 000 €, 2024: arviolta 80 000 €).

Vuosi	Jäsenet	Verotulot	Vuosikate	Tilikauden tulos
2022	6445	1 843 858 €	57 018 €	6 886 €
2021	6661	1 850 748 €	285 305 €	229 727 €
2020	6761	1 668 819 €	250 250 €	198 498 €
2019	6850	1 559 273 €	180 995 €	162 760 €

Vuosi	Avustukset	Investoinnit	Inv. avustukset
2022	121 790 €	0 €	0 €
2021	131 597 €	0 €	0 €
2020	95 920 €	0 €	0 €
2019	121 050 €	0 €	0 €

5.2 Kulut

Henkilöstömenot muodostavat kuluista suurimman osan. Uuden aluejaon ja toimenkuvien muutosten toteutuessa hengellisen työntekijöiden henkilöstömäärä vähenee kahdella työntekijällä eläköitymisten myötä siirtymäkauden jälkeen. Näitä kahta toimea ei kuitenkaan lakkauteta ja niiden täyttämiseen voidaan tarvittaessa palata suunnitelmaa päivitettäessä, mikäli siihen ilmenee tarvetta. Uudella mallilla kyetään kuitenkin turvaamaan liturginen elämä ja muu toiminta hyvän toimintakalenterin suunnittelun avulla. Seurakuntaan palkataan välttämätön hallinto- ja taloussihteeri. Arkistotyöntekijän toimea jatkettiin syksyllä 2023 yhdellä vuodella.

Kiinteä osa kuluja ovat toimintaan liittyvät kulukokonaisuudet, erilaisten tarvikkeiden ja tavaroiden ostot. Kokonaiskuluihin kuuluvat myös keskusrahastomaksut, kirjanpidolliset poistot ja jotkin muut vähäisemmät erät.

Kiinteistöistä muodostuvat kulut ovat yksittäisistä toiminnoista merkittävimpiä ja myös haasteellisia. Niistä muodostuu myös yksittäisiä kulupiikkejä mikä luo likviditeettipaineita. Kiinteistöstrategian toteuttaminen ja kiinteistömäärän vähentäminen on osoittautunut käytännössä haasteelliseksi muun muassa asioissa tehtyjen valitusten vuoksi.

Vuoden 2023 talousarviossa kiinteistötoimen kulut ovat 555 330 €. Toteuma on 348 079 €. Kiinteistötoimen kulut muodostuvat kirkkorakennusten ja toimitilojen juoksevista menoista, korjauskustannuksista ja investoinneista sekä kiinteistöhallinnosta ja kiinteistöjen veroista. Kiinteistöihin liittyvät menot ovat ilman investointeja vuositasolla 555 000 euroa (budjetoitu).

Kiinteistöjen runsas määrä ja ikä vaikuttavat korjauskulujen suuruuteen. Suunnitellut korjaus- ja investointihankkeet ovat noin 450 000 euroa.

Taloudellisia haasteita muodostavat muutamien pyhäkköjen välttämättömät investoinnit, kuten Ilomantsin kirkon ulkomaalaus (arviolta 400 000 euroa). Lieksan kiinteistöjen tulevaisuuteen liittyvät ratkaisut vaikuttavat suoraan kiinteistökuluihin (osasta luopuminen/peruskorjaukset). Seurakunnan on pyrittävä varautumaan myös esimerkiksi Joensuun Pyhän Nikolaoksen kirkon ja Joensuun seurakuntasalin mittaluokaltaan isoihin remontteihin, jotka ovat edessä luultavasti kuluvan vuosikymmenen aikana tai pian sen jälkeen riippuen minkä verran toteutetaan osittaisia korjaustoimenpiteitä.

Lainaa neuvotellaan syystalvella 2023–2024 Ilomantsin kirkon maalaamiseen ja muihin korjauskuluihin 400 000 euroa. Lainaa seurakunnalla on tätä ennen 0 euroa.

5.3 Rahoitus

Suunnittelu on tehty siltä pohjalta, että veroprosentti säilyy kahdessa prosentissa.

5.4 Toimenpide-ehdotuksia

1. Toimintakulujen tarkka arviointi, joka sisältää rakenteellisten muutosten vaikutukset ja rakennusten korjaustoimien oikea-aikainen ajoittaminen: investointeja tehdään suunnitelmallisesti ja jaetaan niitä useammalle vuodelle.
2. Toimintaa suhteutetaan sekä käytössä oleviin verotuloihin että resursseihin pitkällä aikavälillä.
3. Toimintatuottoja pyritään kasvattamaan.
4. Kiinteistöstrategiaa toteutetaan huomioiden erityisesti kuluiltaan merkittävimmät alueet.

6 HALLINTO- JA TUKITOIMET

Hallinto koostuu yleishallinnosta, sisäisestä taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, asiakaspalvelusta ja tietohallinnosta ja niihin liittyvistä tukitoiminnoista. Hallinnon työmäärä on ollut viime vuosina kasvussa. Tähän haasteeseen vastataan riittäväillä työresursseilla ja toiminnan hyvällä suunnittelulla.

6.1 Hallinto ja palvelut

Kirjanpito ja palkkahallinto on keskitetty kirkon palvelukeskukseen, mutta osa arjen toiminnoista tehdään myös paikan päällä Joensuussa. Hallintoon ja palveluihin liittyvät toimipisteet keskittyvät jatkossa ainoastaan Joensuuhun (virasto). Ilomantsin kappeliseurakunnassa voidaan sopia erikseen kiinteämpiä työntekijöiden päivystysaikoja asioiden hoitamista varten, jos siihen on todellista tarvetta. Alueilla työntekijät ovat varattavissa tilanteen mukaan siitä erikseen sopimalla. Hautaustoimi on osa tukitoimintoja ja seurakunnan palveluja.

Hallinnon ja tukitoimien työntekijöitä ovat kirkkoherra (joka on myös hengellisen työntekijä), hallinto- ja taloussihteeri, seurakuntasihteeri, arkistotyöntekijä (määräaikainen), seurakuntamestari ja laitoshuoltaja. Yksittäiset työntekijät avustavat hallintoasioissa kirkkoherran ohjeistamana tarpeen mukaan.

6.2 Viestintä

Viestinnän selkeyttä ja avoimutta kehitetään edelleen. Tiedotuksessa huomioidaan erityisellä tavalla matalan kynnyksen tapahtumat.

Keskeisiä viestintävälineitä ovat internet, paikallislehdet, ilmoitustaulut ja Aamun Koiton seurakuntaliite. Radiointeihin yms. osallistutaan kirkon suunnitelmien mukaisesti.

Päätöksenteon sähköinen tiedotus hoidetaan erityisesti seurakunnan internetsivun kautta. Ilomantsin kappeliseurakunnan omaan päätöksentekoon liittyvät dokumentit julkaistaan vastuutyöntekijöiden toimesta kappelin omilla internetsivuilla.

6.3 Kiinteistötoimi

Seurakunnan vuonna 2021 laatima viisivuotinen investointisuunnitelma sekä kiinteistöstrategia ohjaavat kiinteistötoimea. Suunnitelmia päivitetään vuoteen 2030 mennessä vuosittain.

Kiinteistöjen huoltoa tehdään talousarvion pohjalta käyttäen tarvittaessa palveluostoja. Kiinteistöjen korjauksissa edetään kiinteistölautakunnan suunnitelmien ja seurakunnan päätösten mukaisesti.

Seurakuntamestarin ja kiinteistöhuoltajan työ on keskeistä arjen kiinteistönhoidolle.

6.4 Arkistointi

Seurakunnan arkistotoimen uudistamista jatketaan suunnitelmien mukaan asiaa koskevan lain mukaan. Tavoitteena on siirtyä kokonaisuudessaan sähköiseen arkistointiin. Kokonaisuutta järjestellään tehtävään määräaikaiseksi palkatun työntekijän toimesta.